

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpata Paslari Svetlana, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Taraclia din 30 iulie 2015 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Paslari Svetlana Grigori, născută la 22.09.1971, originară și domiciliată în or. Taraclia, str. Gagarin, 82.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 23.06.2015 – 30.07.2015;*
2. *Instanța de apel: 03.09.2015 – 05.11.2015;*
3. *Instanța de recurs: 28.01.2016 – 13.04.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 30 iulie 2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, inculpata **Paslari Svetlana Grigori** a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 1 (un) an.

Acțiunea civilă depusă de partea vătămată Pavel Ivan a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Paslari Svetlana Grigori în folosul lui Pavel Ivan, suma bănească în mărime de 16 861 (șaisprezece mii opt sute șazeci și unu) lei - cu titlu de prejudiciu material, 5000 (cinci mii) lei - cu titlu de prejudiciu moral și 3000 (trei mii) lei - cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Paslari Svetlana, la 26 iulie 2013, aproximativ la orele 16:00, conducând automobilul de model

„Mercedes Vito”, cu numărul de înmatriculare TR AK 427 și deplasându-se pe str. Bolgarscaia din or. Taraclia, la virarea la stânga pe str. Gagarin din or. Taraclia, cu încălcarea cerințelor art. 40 alln.1) lit. a), art. 45 alin. 1) lit. a), b), d) al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13 mai 2009, n-a ținut permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră, n-a cedat trecerea motociclistului Pavel Ivan, care conducea motocicleta de model „Viper”, cu numărul de înmatriculare TR AB 275 și se deplasa din sens opus înainte, a săvârșit cu el coliziunea, în urma căreia lui Pavel Ivan i-a fost cauzată vătămare corporală gravă.

Astfel, acțiunile lui Paslari Svetlana Grigori au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu indicii calificativi: *„încălcarea regulilor de circulație sau exploatare a mijlocului de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, care a provocat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către inculpata Paslari Svetlana și partea vătămată Pavel Ivan.

3.1. În motivarea apelului inculpata Paslari Svetlana a invocat ilegalitatea hotărârii în ce privește latura civilă, considerând că probele prezentate de către partea vătămată nu corespund realității, și anume, datele din raportul de expertiză nu corespunde datelor indicate în procesul-verbal de cercetare a mijloacelor de transport și a expertizei tehnice a mijloacelor de transport. Totodată, a considerat că cheltuielile de asistență juridică sunt majorate, iar cerințele privind recuperarea prejudiciului moral nu sunt întemeiate.

A solicitat casarea hotărârii în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

3.2. În motivarea apelului partea vătămată Pavel Ivan, de asemenea, a invocat ilegalitatea hotărârii în ce privește latura civilă, considerînd că acțiunea civilă înaintată de el urmează a fi admisă integral, reieșind din suferințele fizice și morale pe care le suportă în urma accidentului rutier.

A solicitat casarea hotărârii în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă, dispunîndu-se încasarea prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2015 au fost admise apelurile declarate de inculpată și partea vătămată, casată parțial sentința Judecătorei Taraclia din 30 iulie 2015, în latura civilă, și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a admis în principiu acțiunea civilă a părții vătămate Pavel Ivan privind încasarea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, însă s-a admis parțial acțiunea civilă privind recuperarea prejudiciului moral, dispunîndu-se încasarea din contul lui Paslari Svetlana în beneficiul lui

Pavel Ivan a sumei de 15 000 (cincisprezece mii) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) lei.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Paslari Svetlana Grigori de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Reieșind din faptul că, hotărîrea a fost contestată de inculpată și partea vătămată, doar în latura civilă, instanța de apel, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, în partea civilă și a reținut că, conform practicii judiciare „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești”, la examinarea cauzei în procedură simplificată, în cazul adoptării sentinței de condamnare, instanța de judecată se va pronunța asupra acțiunii civile, în cazul în care inculpatul o recunoaște integral, în cazurile prevăzute la art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În acest context, instanța de apel a reținut că, conform materialelor cauzei, în urma accidentului rutier produs la data de 26 iulie 2013 părții vătămate Pavel Ivan, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 240/D, din 25 septembrie 2013 și raportului de expertiză medico-legală nr. 286/D din 14 aprilie 2015 i-au fost cauzate vătămări corporale grave și prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 10 septembrie 2013, Pavel Ivan Ivan a fost recunoscut în calitate de parte vătămată pe prezenta cauză penală.

În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, partea vătămată Pavel Ivan Ivan, cu respectarea prevederilor art. 219 Cod de procedură penală, a înaintat împotriva inculpatei Paslari Svetlana Grigori o acțiune civilă în procesul penal prin care a solicitat încasarea din contul acesteia a prejudiciului material în sumă de 16861 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 3750 lei și prejudiciul moral în suma de 30000 lei, cauzat în urma acțiunilor infracționale ale inculpatei.

Din materialele cauzei instanța de apel a constatat că, partea vătămată și-a întemeiat acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material pe raportul de expertiză medico-legală nr. 286-D din 14 aprilie 2015, potrivit căruia părții vătămate Pavel Ivan i-au fost cauzate vătămări corporale grave (f. d. 169-170), raportul de expertiză merceologică nr. 180715Y din 16 iulie 2015, potrivit căruia costul prejudiciului cauzat scuterului de model „Wiper 200”, la momentul efectuării expertizei constituie 16861,00 lei (f.d. 193-200) și bonul de plată a onorariului avocatului nr. 080071 din 05 februarie 2015 în sumă de 3000 lei (f.d 201).

Raportând prevederile normelor citate mai sus la înscrisurile prezentate în materialele cauzei, instanța de apel a conchis asupra imposibilității expunerii în cadrul procedurii penale asupra pretențiilor civile ale părții vătămate referitoare la încasarea prejudiciului material pentru repararea motocicletei de model „Wiper 200” în sumă totală de 16861.00 lei, deoarece inculpata nu este de acord cu suma prejudiciului material stabilită potrivit raportului de expertiză merceologică prezentat de către partea vătămată, considerînd că, deteriorările descrise în acest raport, nu corespund cu deteriorările descrise în actul de examinare a mijloacelor de transport și în expertiza auto-tehnică.

Cu referire la solicitarea părții vătămate privind compensarea prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, instanța de apel a specificat prevederile art. art. 1422 alin. (1), 1423 alin.(1) Cod civil, practica judiciară constantă, și a considerat că pentru repararea daunei morale cauzate părții vătămate Pavel Ivan este echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală suma de 15 000 lei, suma pretinsă de partea vătămată în mărime de 30 000 lei, fiind apreciată de instanță ca fiind exagerată și disproporționată în raport cu acțiunile inculpatei și consecințele survenite.

Concomitent, instanța a considerat posibilă compensarea din contul inculpatei a cheltuielilor pentru asistența juridică prestată de avocatul Olaru Eduard în mărime de 3000 lei, achitată în baza bonului de plată nr. 080071 din 05 februarie 2015 (f.d. 201), aceasta fiind reală, necesară și rezonabilă în condițiile în care, a fost achitată de fapt, partea vătămată nu dispune de cunoștințe speciale în domeniul juridic, iar avocatul l-a asistat pe Pavel Ivan, acordându-i consultanță și asistență juridică în cadrul procesului penal atât în instanța de fond cât și cea de apel, volumul de lucru realizat de acesta fiind corespunzător sumei nominalizate.

Referitor la încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor în sumă de 750 lei, pentru efectuarea expertizei în scopul stabilirii cuantumului prejudiciului material cauzat în urma deteriorării mijlocului de transport, în această parte instanța de apel a considerat că nu poate fi admisă, deoarece partea vătămată nu a prezentat probe care ar confirma cheltuielile suportate, astfel că, încasarea sumei respective nu este justificată.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpată, care invocînd temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) – *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și pct. 7) Cod de procedură penală - apelul a fost introdus tardiv, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie admisă în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, considerînd că, instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de asistență juridică.*

În opina recurentei, instanța de apel nu a motivat soluția sa în ce privește cuantumul prejudiciului moral și nici nu s-a pronunțat asupra motivului indicat în

cererea de apel, și anume, în ce privește cheltuielile de asistență juridică care sunt majorate.

Totodată, menționează că, la încasarea acestor sume de bani, nu s-a ținut cont de starea materială a ei, deoarece are la întreținere trei copii și pensionar-invalid.

Recurenta consideră că, cererea de apel a fost depusă de către partea vătămată cu încălcarea termenului legal prevăzut de legislație, luând în considerație faptul că, copia sentinței a fost primită la 30 iulie 2015, dar apelul depus la 17 august 2015.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de inculpată, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Recurenta Paslari Svetlana invocă temeiul de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, considerând neîntemeiată admiterea parțială a acțiunii civile în ce privește încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de asistență juridică.*

Colegiul penal, reieșind din analiza materialelor cauzei, constată că instanța de apel a adoptat o hotărâre corectă la soluționarea acțiunii civile în procesul penal, iar eroarea de drept invocată ca temei de recurs de către inculpată n-a fost comisă de instanța de apel la examinarea cauzei penale supuse recursului.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, potrivit dispoziției art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Potrivit art. 219 alin.(3) pct. 1) Cod de procedură penală, prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală dacă el se exprimă în cheltuieli pentru tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia.

Alin. (4) al aceluiași articol prevede că la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerație suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Potrivit dispoziției art. 221 alin. (1) Cod de procedură penală acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești.

Aliniatul 2 al aceleiași norme procesual-penale prevede că acțiunea civilă se înaintează față de bănuțit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Totodată, Colegiul penal reiterează că, potrivit dispozițiilor art. 1423 alin.(1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămăte, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămăte.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal consideră că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia, că acțiunea civilă înaintată de către partea vătămătată Pavel Ivan Ivan urmează a fi admisă parțial, dispunînd încasarea din contul inculpatei Paslari Svetlana prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei, considerînd că această sumă este echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală părții vătămăte în urma acțiunilor infracționale ale inculpatei, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, care a fost achitată de către partea vătămătată în baza bonului de plată nr. 080071 din 05 februarie 2015 (f.d. 201), indicînd că *„...aceasta fiind reală, necesară și rezonabilă în condițiile în care, a fost achitată de fapt, partea vătămătată nu dispune de cunoștințe speciale în domeniul juridic, iar avocatul l-a asistat pe Pavel Ivan pînă în prezent, acordându-i consultanță și asistență juridică în cadrul procesului penal atît în instanța de fond cît și cea de apel, volumul de lucru realizat de acesta fiind corespunzător sumei nominalizate.”*

Astfel, analizînd decizia atacată, Colegiul constată că temeiurile invocate de către recurentă, prevăzute în pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzînd motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată (pct. 5 al prezentei decizii).

8.2. Referitor la temeiul de drept, invocat de către recurentă, prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 7) Cod de procedură penală – *apelul a fost introdus tardiv*, considerînd că instanța de apel a judecat apelul părții vătămăte contrar

prevederilor legale, deoarece a fost declarat peste termenul legal de 15 zile, Colegiul penal menționează că, acest temei a fost invocat de către avocatul inculpatei, Avtutov Alexandru, în instanța de apel (f.d.256 verso, vol. I), care s-a pronunțat asupra acestui motiv, indicînd că „*Partea vătămată Pavel Ivan a depus apelul la data de 17 august 2015, invocînd că nu a fost prezent la pronunțarea sentinței (fapt confirmat în procesul-verbal al ședinței de judecată), iar copia sentinței redactate a primit-o la 31 iulie 2015. Avînd în vedere că partea vătămată a recepționat copia sentinței din 30 iulie 2015, la data de 31 iulie 2015, ultima zi de atac a sentinței în cauză era 15 august 2015.*

Avînd în vedere că ziua de 15 august 2015 era zi de odihnă, pe cale de consecință termenul de declarare a apelului expira la 17 august 2015, când de fapt a și fost depusă cererea de apel, astfel apelul depus de partea vătămată este depus în termen.” (f.d.261, vol. I)

În acest sens, instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară stabilită, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfîrșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatăată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece instanța de apel n-a admis o eroare gravă de fapt, care ar afecta soluția acesteia.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de inculpata Paslari Svetlana Grigori se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpata **Paslari Svetlana Grigori** împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2015, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **13 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir